

Jaarverslag Stichting M.E.E.R.Groen 2014

Tudorparkwerk groep april 2014

Jaarverslag Stichting M.E.E.R.Groen 2014

Stichting M.E.E.R.Groen is in september 2011 officieel opgericht. Dit is het 3e jaarverslag.

Inhoudsopgave

	blz
Hoofdstuk 1: Doel en organisatie van Stichting M.E.E.R.Groen	
1.1 Achtergrond en oprichting	2
1.2 Doelen	2
1.3 Organisatie	2
1.4 Immateriële waarden	4
Hoofdstuk 2: Burgerparticipatie	6
2.1 Achtergrond	6
2.2 Ontwikkeling van deelname	6
2.3 Deelnemer groepen	8
2.3.1 Wekelijkse groepen	8
2.3.2 Maatschappelijke stages	8
2.3.3 Leerwerk stages	8
2.3.4 Vrijwilligers centrales	9
2.3.4.1 Haarlemmermeer: Stichting Meerwaarde	9
2.3.4.2 Heemstede: vrijwilligers centrale	9
2.3.4.3 Amstelveen/Amstelland vrijwilligerscentrale	9
2.3.4.4 Amsteldam: vrijwilligers centrale	9
2.3.5 NLdoet en Nationale Natuurwerkdagen	9
2.3.6 Bedrijven	10
Hoofdstuk 3: Werkzaamheden: inhoudelijk	11
3.1 Toelichting bij de soorten projecten en de nieuwe projecten	11
3.1.1 Organisatie	12
3.1.2 Natuurmarketing	13
3.1.3 Acquisitie	13
3.1.4 Beheer projecten	14
3.1.5 Bouwprojecten	16
3.1.6 Stadslandbouw	17
3.1.7 Educatie	18
3.1.8 De Heimanshof	18
Hoofdstuk 4: Financiën	19
Hoofdstuk 5: Plannen	20

Hoofdstuk 1: Doel en organisatie van Stichting M.E.E.R.Groen

1.1 Achtergrond en oprichting

Stichting M.E.E.R.Groen is voortgekomen uit de vereniging vrienden van De Heimanshof. Vanuit deze vereniging werden projecten ondernomen om de waarde van ecologisch beheer te onderstrepen als mede de maatschappelijke, recreatieve en economische voordelen van groene burgerinitiatieven tot besef te brengen. Tussen 2004 en 2011 namen de activiteiten zo in omvang toe dat een professionaliseringslag aanbevelenswaardig werd. De stichting is in 2011 opgericht. Daarmee is in 2011, 2012 en 2013 een begin gemaakt. In 2014 is de regionale uitbreiding buiten de Haarlemmermeer, Amstelveen en Heemstede, op gang gekomen.

1.2 Doelen

Stichting M.E.E.R.Groen is een stichting met nationale ambities, die in de Haarlemmermeer en nabije omgeving haar oorsprong heeft. De doelen van Stichting M.E.E.R.Groen zijn verwerkt in de naam:

M.E.E.R.Groen staat voor:

- 1: M.E.E.R. is een acroniem dat staat voor de **Maatschappelijke, Ecologische, Educatieve, Economische en Recreatieve** meerwaarden die middels actieve burgerparticipatie bereikt kunnen worden.
- 2: het ontwikkelen van meer ecologisch hoogwaardig groen als middel om de waarde van een samenlevingsvorm die in evenwicht leeft met de draagkracht van zijn leefomgeving, tot bewustwording te brengen. Dit doel raakt aan bijna alle aspecten van ons dagelijks leven.

Natuurontwikkeling en stadslandbouw vormen op dit moment het zwaartepunt van de activiteiten.

1.3 Organisatie

Bestuur en de raad van advies worden gevormd door leden uit het bedrijfsleven, politiek, maatschappelijke organisaties en de wetenschap.

Bestuur:

Voorzitter: M. Nieuwenhuijse

Interim secretaris: M.W. Bos

Algemeen lid: W. Kruyt

Algemeen lid : J. Gorter

Algemeen lid : T. van Oostwaard

Het bestuur komt maandelijks bij elkaar

Raad van Advies

Instellingen, bedrijven, organisaties en overheden die de doelen en waarde van de stichting onderschrijven en willen bekrachtigen, worden van harte uitgenodigd in de raad zitting te nemen en de stichting in materiële en immateriële zin, gevraagd en ongevraagd te steunen en te adviseren, tijdens en buiten de bestuursvergaderingen.

De raad van Advies wordt gevormd door:

C. Broekhoven

C. van Lent

W.H.O.Ernst

P. Feiner

Directeur van Stichting M.E.E.R.Groen is F.B. (Franke) van der Laan.

Deze functie combineert Van der Laan met een part-time beheerderschap van De Heimanshof. In zijn werkzaamheden wordt hij bijgestaan door een team, dat deels als ZZZP-er wordt betaald en anderdeels op vrijwillige basis werkzaamheden organiseert en begeleidt.

De kern van het team bestaat uit:

- Ans Roling: Communicatie, groepsbegeleider en coördinator uitbreidingsproject waterzuiverings terrein, fondsenwerving
- Marike Bos: Communicatie, fondsenwerving
- Hans Millenaar: Groepsbegeleider en coördinator M.E.E.RGroen Werkgroep Tudorpark
- Eric Jagtman: Coördinator Werkgroep M.E.E.RGroen Heemstede
- Joop v/d Pol en Rob Arends: Coördinatoren Werkgroep Wijktoin Houtwijkerveld
- Een door het jaar heen variërende groep van MBO en HBO leerwerk-stagiaires van Groen opleidingen en Sociaal Cultureel werk

Naast De Heimanshof wordt er intensief samengewerkt met andere organisaties, waarmee een of meer doelen gedeeld worden:

- Nathalie Heidegger en Kirsten Kampman: Begeleidsters GGZ groepen (2 dagdelen/week gedechargeerd vanuit GGZ Ingeest)
- Willeke en Jonathan Karpathios, (gemeenschappelijke Stadslandbouw en sociale cohesie doelen vanuit Restaurant Vork en mes)
- Ab Eigenhuis , Voedselbank Aalsmeer
- Lonneke Rhodens, Mobiele Moestuin Ripperda Kazerne en Marianne Nieuwenhuise Slowfood Haarlem
- Kitty Burer, Ymere en Nathalie Beltman, Stichting Meerwaarde tbv het Tudorpark wijktoinproject
- Myrna v/d Kommer en Dymph Pullens, Stadspark Hoofddorp
- De Vrijwilligerscentrales Haarlemmermeer, Heemstede, Amstelveen, Amsterdam en Haarlem mbt Beursvloer, maatschappelijke stagiaire programma's, NLDoet en vrijwilligersplaatsing
- Bert Pierolie van Meerradio: Maandelijkse uitzending
- etc

In wisselende samenstellingen wordt met talloze andere medewerkers en organisaties soms meer en soms minder intensief tot wederzijds voordeel samengewerkt. Mede afhankelijk van werksoort en urgentie.

In totaal werden er in 2014 door ca. 1400 vrijwilligers bijna 13000 mandagen aan werk verzet. Dit deels binnen de heemtuin en deels erbuiten op 145 ha in 40 verschillende projecten. Op de samenstelling van het vrijwilligersbestand en de verschillende plannen wordt verder ingegaan in dit jaarverslag.

1.4 Immateriële waarden

De essentie van waar Stichting M.E.E.R.Groen voor staat kan nauwelijks begrepen worden uit een jaarverslag. De vrijwilligers die in contact komen met ons werk doen (over het algemeen) mee, omdat ze geraakt worden door het plezier, de voldoening, de creativiteit en ook soms de onverzettelikheden waarmee we met elkaar uitdagingen aangaan en 'van elke dag een feestje' maken. Wat deze mensen met elkaar ontdekken is dat 'tijd geen geld hoeft te zijn', dat 'intrinsieke motivatie' bergen verzet en dat de omweg om (veel) geld te verdienen nauwelijks nodig is om 'zin te hebben' je bed uit te springen om er weer tegen aan te gaan. M.E.E.R. groen staat dus niet alleen voor 'groen beheer' of 'stadslandbouw', maar voor een heel andere manier om met elkaar en met het ons omringende ecosysteem om te gaan. Elke stap buiten in de natuur kan een spannende en leerzame ontdekkingsstocht zijn als je weet waar je

moet kijken. Daarmee groeit je respect voor ecologie en de motivatie om in plaats van de consumenten end e concurreren samen de handen uit de mouwen te steken en er samen iets moois te maken voor een hele lange toekomst. Niet alleen stagiaires, GGZ cliënten en werklozen vinden in deze aanpak iets van hun gading. Onderhuids in onze samenleving broeit er een zorg die veel mensen bezig houdt. Wie in onze projecten meedoet merkt hoe eenvoudig het is een leuke dag en een gevoel van respect en voldoening te ervaren. Dat is de drijvende kracht achter de steeds grotere aantallen mensen die mee doen.

Het werk van is wordt niet alleen gefinancierd vanuit allerlei bronnen (zie hoofdstuk 4) maar wordt ook mogelijk gemaakt door belangeloze medewerking van bedrijven, instellingen en personen. Stichting M.E.E.RGroen kan zijn M.E.E.Rwaarden mede creëren door toezeggingen en materialen die wij in natura verkrijgen. De prijs is niet vast te stellen, maar in 2014 ging het mogelijk om € 1000 -2000/week gemiddeld van 5 verschillende bedrijven of instellingen waar wij niets of maar een fractie voor hoeven te betalen. Veelal gebeurt dat in het kader van een MVO of MBO programma of omdat het bedrijf waardering heeft voor de doelen die we nastreven

De slogan in het bedrijfsleven 'time is money' geldt niet voor ons. Tijd en geld zijn in onze werkwijze uitwisselbaar: als we meer geld hebben kunnen we dingen nieuw kopen of iets (betaald) laten doen. Als we dat niet of minder hebben, kunnen we het ons veroorloven om het langzaam met de hand te doen. Het project komt altijd af, met vaak meer voldoening en intrinsieke motivatie dan elders, omdat het van binnenuit komt en bijdraagt aan een groter goed. Deze 2 principes zorgen er voor dat wij qua kosten en maatschappelijke doelen een zeer interessante werkwijze hebben.

Als voorbeeld: Deze werkwijze stelt ons in staat om natuurspeelplaatsen met een commerciële tegen waarde van 3 ton aan te leggen voor €25000 of insectenhôtels van 1x 2 m voor €100 (zodat scholen zich de aanschaf kunnen permitteren voor hun biologielessen) .

We vinden het zo belangrijk om het M.E.E.R. proces voortgang te laten vinden, dat financiële argumenten ondergeschikt zijn. Zo hebben slechts 26 van de 40 projecten een of andere vorm van financiële dekking. (Maar zelden of nooit dekkend). Maar we vinden om andere dan financiële redenen zo belangrijk of veelbelovend dat we ze toch doen. Daarbij gaan we ervan uit dat kwaliteit zich zelf vroeg of laat terugbetaald. Zo worden van de uren organisatie en begeleiding/jaar slechts die uren gedeclareerd waar er dekking voor is: 2012:380 van 1738 uren; 2013: 438 van 2559 uren en in 2014: 413 M.E.E.RGroen uren van 2633.

Hoofdstuk 2: Burgerparticipatie

2.1 Achtergrond:

Onze westerse samenleving heeft zich de afgelopen decaden stormachtig ontwikkeld. Veel goeds is tot stand gekomen. De enorme technische en maatschappelijke ontwikkelingen hebben echter ook een keerzijde. De moderne mens is zover af komen te staan van zijn leefomgeving, dat die vaak tot een verwaarloosbaar randeffect is geworden. De tegenkant van het succesverhaal van economische groei, technologische ontwikkeling en exploderende bevolkingsgroei is helaas dat het merendeel van de medebewoners in een land als Nederland (de 48000 soorten planten en dieren) zeldzaam is geworden of op uitsterven staat. Door de afstand tot de natuur, is natuur een consumptieartikel, een product voor de één, of juist een kostenpost voor de ander geworden. Dit is niet alleen in Nederland zo, maar helaas wereldwijd, met als gevolg, dat een klimaat- en een kredietcrisis dreigen.

Door de complexiteit van onze samenleving die vooral bepaald wordt vanuit juridische en economische belangen, staan zowel de consument als de beleidsmedewerker en de politicus te ver af van het effect dat eenzijdige consumptie heeft op de leefomgeving: Een leefomgeving waarvan we allemaal afhankelijk zijn. Voor zover er maatregelen worden genomen om lange termijn duurzaamheid te implementeren, gaat het vooral om technische initiatieven zoals het installeren van zonnecellen en windmolens. Met een systeem dat op materiële groei gericht blijft vormen dergelijk technische maatregelen aan de ene kant een druppel op een gloeiende plaat, doch ook een manier waarmee de verantwoordelijkheid voor een echte oplossing buiten ieders verantwoordelijkheid wordt gelegd.

M.E.E.RGroen is niet tegen die technische interventie, maar wil daar een complementaire benadering aan toevoegen. Persoonlijk verantwoordelijkheid nemen voor onze leefomgeving door de handen uit de mouwen te steken is naast technische verbeteringen, zoals zonnecellen en windmolens, de voorwaarde voor echte oplossingen. M.E.E.RGroen richt zich op het persoonlijk verantwoordelijk voelen voor onze leefomgeving. Waar we op uit zijn, is een maatschappij waarin bestaan en leven in evenwicht met de draagkracht van de leefomgeving centraal staat.

Een dergelijke aanpak vereist in eerste instantie dat er kennis en affiniteit met de leefomgeving en de soorten, die om ons heen leven, opgebouwd wordt. Naast het overbrengen van die kennis en inzichten bieden wij een mogelijkheid aan om samen aan dat alternatief te werken.

We zijn ons bewust dat een dergelijke opstelling een flinke uitdaging inhoudt. Daarom is het aangaan van steeds grotere uitdagingen onderdeel van de aanpak.

Burgerparticipatie, waarbij we samen de handen uit de mouwen steken, is om bovenstaande redenen een belangrijk fundament voor het werk van Stichting M.E.E.RGroen.

Daarbij meten we de waarde niet alleen in economische termen, maar in alle 5 de M.E.E.R. waarden. We geloven niet dat iemand om gelukkig te worden eerst 100.000 euro moet verdienen om dat geld vervolgens ergens om te zetten in een vorm van (commerciële) behoeftebevrediging of recreatie. Geluk ligt veel dichterbij in de vorm van voldoening scheppende werkzaamheden of feedback van medemensen.

Om de waarde van ecologische systemen te leren kennen en te leren respecteren is in deze eerste periode het grootste deel van de werkzaamheden van M.E.E.RGroen gericht op natuurbeheer, natuurontwikkeling, natuurmarketing en stadslandbouw.

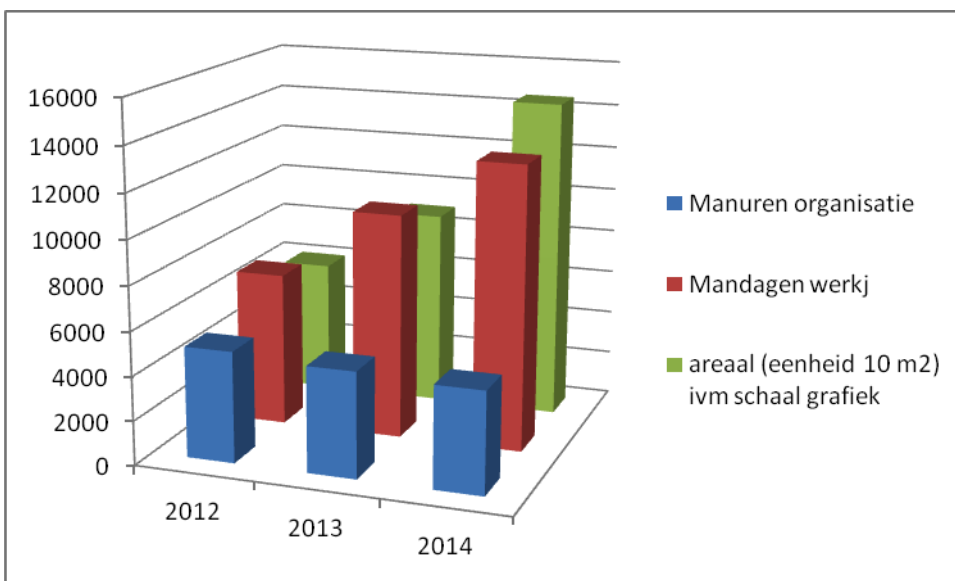
2.2 Ontwikkeling van deelname

Sinds 2011 is er een gestage toename in de aantallen deelnemers en in de arealen die we in beheer hebben. Het M.E.E.RGroen burgerparticipatie model is zo flexibel mogelijk in het werk aanbod, zodat bijna iedereen een onderwerp of een moment van zijn gading vindt.

Aan onderwerpen varieert het werk van 'buffelen' tot fysiek lichte werkzaamheden en gastheer/gastvrouw zijn, stadslandbouw, natuurbeheer en natuurontwikkeling, vissen verzorgen, insecten planten planten kweken, het maken van films, fotorapportages, verslagen en educatieve routes tot technische werkzaamheden zoals het bouwen van boomhutten, insectenhutten en nog veel meer.

In de tijdsinzet zijn we ook flexibel: Er wordt gestreefd naar een vaste groep die een bepaald project of gebied in 'moreel eigendom' neemt en er wekelijks of maandelijks werkt. Deze werkgroepen worden gesteund met vrijwilligers die juist af en toe, b.v. op een team buildings dag, op NLDoet, de nationale natuurwerkdag, Earth Day, of voor een stage dag komen helpen. We zeggen wel eens dat hij bij M.E.E.RGroen elke dag NLDoet en nationale natuurwerkdag tegelijk is. En hoe groter en gemotiveerder de groep is die zich aanmeldt, hoe flexibeler wij worden in het faciliteren van de wensen. Zo wordt er bijna 365 dagen van het jaar activiteiten uitgevoerd op een of meer plaatsen tegelijk.

Ook in 2014 ging de opbouw in het 'werkveld' gestaag verder. Naast de uitbreiding van de projecten in de Haarlemmermeer is er vooral gewerkt aan het opbouwen van burgerparticipatieplatforms en groengroepen buiten de Haarlemmermeer: bv in Heemstede, Amstelveen en Amsterdam. Onderstaande grafiek laat de groei in mandagen werk dat verzet is, in alle projecten zien en de organisatorische inzet die daar voor nodig was in de jaren 2012, 2013 en 2014. Het areaal in (co)beheer dat daarmee gemoeid is, was in 2012: 60.5 ha in 34 projecten, in 2013 : 89.25 ha in 36 projecten en in 2014 145.2 ha in 40 projecten.

N.B.1: De Grafiek toont, dat er elk jaar meer werk verzet wordt door meer mensen, terwijl de organisatorische mankracht die daarvoor benodigd is afvlakt en zelfs minder wordt. Dat komt omdat veel werk groepen werkervaring op bouwen en zelfstandiger worden, zodat de M.E.E.RGroen inzet op telkens nieuwe projecten gericht kan worden.

N.B.2 : Stichting M.E.E.RGroen bezit geen grond en beheert slechts openbare ruimte.

N.B.3: De ontwikkelingen in de verschillende projecten zullen hieronder besproken worden.

2.3 Deelnemer groepen

Een groot aantal mensen (ca 1400) heeft in 2014 als vrijwilliger bijgedragen aan de projecten, zoals:

2.3.1 Wekelijkse groepen:

Vaste groepen die elke week een of meer dagdelen werken, zowel in De Heimanshof als erbuiten, de ADO (Acute Dag Opvang) van de GGZ van het Spaarne ziekenhuis, Roads, het loopbaan centrum Haarlem, maar ook veel stadslandbouw projecten, zoals het Tudorpark, De Eerlijke Oogstkas in Aalsmeer, de deelnemers aan de Mobiele moestuin in Haarlem, de vrijwilligers van de voedsel bank Aalsmeer en de Meermond werkgroep.

2.3.2 Maatschappelijke stages

14 middelbare scholen hebben verschillende aantallen maatschappelijke stagiaires geplaatst. Meestal zijn dit groepen van 4- 20 leerlingen, die een week stage lopen. Ook komt het voor dat leerlingen buiten schooltijd op zaterdagen of in vakanties hun stage uren (meestal 30 uur) volmaken. Het komt ook voor dat grotere groepen leerlingen een dag komen werken. Deze groepen variëren van 10- 100 leerlingen.

Rechtstreekse contacten of contacten via de Maatschappelijke stage-coördinatoren in Hoofddorp (Meerwaarde Haarlemmermeer) of Heemstede (Steunpunt vrijwilligerswerk Heemstede) of Haarlem (Vrijwilligerscentrale) en de Vrijwilligers centrale Amstelland en Amsterdam bestaan met:

- Kai Munk College Hoofddorp
- Haarlemmermeer Lyceum Hoofddorp
- Hoofdvaartcollege (Hoofddorp)
- College Hageveld Heemstede
- Daaf Geluk-school: Haarlem
- Schoter college: Haarlem
- ECT College: Haarlem
- Praktijkschool Oosterduin; Haarlem
- Herman Wesselink College; Amstelveen
- Keizer Karel-College in Amstelveen
- CML College; Amsterdam
- Iederslandcollege; Amsterdam
- Wibautschool; Amsterdam
- Wellant College Aalsmeer

2.3.3 Leerwerk-stages

Een bijzondere rol vervullen opleidingsinstellingen waarvan stagiaires werkervaring opdoen bij De Heimanshof en Stichting M.E.E.RGroen. Deze instellingen en hun stagiaires vormen een welkome aanvulling op het vrijwilligers bestand. Vaak werken zij gemotiveerd langere tijd, maar vooral vormen zij een potentiële bron van jong gemotiveerd talent vlak voor het begin van hun professionele carrière, die in aanleg door kunnen groeien naar meer leiding gevende functies, waardoor onze werk principes verder worden verbreed en uitgedragen. Daarom wordt aan hun vorming veel aandacht besteed.

We zijn gecertificeerd voor 2 soorten opleidingen: Groene opleidingen en Sociaal Cultureel werk (SCW) De betreffende certificerende instelling zijn Aequor (www.aequor.nl) en Calibris (www.calibris.nl)

De stagiaires en hun betreffende opleidingsinstituten waren in 2014:

Imara Berry: School jaar 2013/2014, 2 dagen per week Sociaal Cultureel Werk vanuit het ROC Amsterdam
Mike Sandee en **Cees Leen:** 2 dagen per week in schooljaar 2013/2014 vanuit de Hoveniersopleiding van het Wellant college Aalsmeer

Tom Massar en Marc van Wieringen, Youri Bronwasser, Roelof Telgenhof, 4 examen leerlingen van MBO 4^e jaar : Eco- Wildlife Management uit Geldermalsen hebben hun afstudeer opdracht bij ons gedaan (In Meermond, vlinderkas en West gaarde)

Nathan Hof van de natuur en leefomgeving opleiding van het MBO Groenhorst college uit Almere heeft 2 maanden stage gelopen

Sinds de zomer van 2014 loopt **Jordy Kuijper** van het Visserij college uit Zwolle (MBO) een examen stage management en begeleiding 1 dag per week het gehele school jaar 2014/2015

2.3.4 Vrijwilligers centrales

Vrijwilligers centrales en welzijnskoepels in gemeentes waar we actief zijn, spelen een belangrijke rol in het bereiken van mensen en groepen die vrijwilligerswerk zoeken. In 2014 waren er vruchtbare contacten met:

2.3.4.1: Haarlemmermeer: Stichting Meerwaarde

De contacten met Stichting Meerwaarde als welzijnskoepel nemen elk jaar toe. Reeds een aantal jaren weten bedrijven De Heimanshof en St M.E.E.RGroen via de vrijwilligerscentrale als werkplek te vinden voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. Zo participeren we reeds een aantal jaren in de bedrijvenbeurs. Via de maatschappelijke stage coördinatoren vindt ook een deel van de maatschappelijke stagiaires zijn weg naar onze tuin en diverse projecten. Mede via de vrijwilligerscentrale vinden mensen een vrijwilligersplek. Sinds 2 jaar wordt er met Meerwaarde een volwassenen groentetuinproject ondernomen. Dit initiatief op De Heimanshof met 60 deelnemers/gezinnen is inmiddels uitgebreid naar een project samen met Ymere en Meerwaarde in het Tudorpark met 40 deelnemende gezinnen en een in Floriande i.s.m. het NMCH met 15. In 2014 zijn beide projecten vanwege reorganisaties afgesloten wat MEERwaarde en NMCH betreft.

2.3.4.2: Heemstede: vrijwilligers centrale

De vrijwilligerscentrale Heemstede is een actieve partner in het formeren van een burgerparticipatie platform in de gemeente, werft actief vrijwilligers voor de Meermond- werkgroep en is al 6-7 jaar betrokken bij het maatschappelijke stageprogramma van college Hageveld.

2.3.4.3: Amstelveen/Amstelland vrijwilligerscentrale

Met de vrijwilligers centrale Amstelveen is contact gezocht t.b.v. op te richten museumspoorlijn werkgroep. Via deze centrale vinden ook middelbare scholen in Amstelveen in hun maatschappelijke stage programma hun weg naar Stichting M.E.E.RGroen.

2.3.4.4: Amsteldam: vrijwilligers centrale

Wat voor Amstelveen geldt, geldt ook voor Amsterdam, met het verschil dat het hoogtepunt van de activiteiten hier eind 2013, begin 2014 lag en dat deze centrale in de loop van 2014 is opgeheven/wegbezuinigd, i.i.g. de maatschappelijke stage tak.

2.3.5: NLdoet en Nationale Natuurwerkdagen

Bij Stichting M.E.E.RGroen is het elke dag NL doet /Nationale natuurwerkdag. De nationale publiciteit (respectievelijk via het Oranjefonds en Landschapsbeheer Nederland en Landschap Noord-Holland) stimuleert 2 perioden in het jaar, die boven het gemiddelde niveau uitsteken. Onze publiciteit binnen die activiteit is erop gericht individuen en bedrijven op zoveel mogelijk dagen in te laten schrijven om er na deze eerste kennismaking vaker mee samen werken. Rond NLDoet in maart 2014 deden er 372 deelnemers mee op 16 projectdagen en rond de natuurwerkdag in november ca. 300 op 16 werkdagen.

2.3.6 Bedrijven

Veel bedrijven komen een keer of vaker een dagje werken in een van onze projecten. Vaak tijdens NLdoet, maar ook in het kader van team-buildingsdagen of hun MBO of MVO programma. In 2014 sprongen 2 bedrijven er met kop en schouders boven uit. Dat waren Kyocera die voor het 3^e jaar op rij een projectdag tijdens NLDoet invulde, en daarna besloot een Corporate Sociale Responsibility (MVO) seminar voor het gehele personeel van 150 mensen (in 3 dagen) te koppelen aan een handen uit de mouwen project in de Groene Weelde.

Ook Idexx kwam met een welkom voorstel om het gehele personeel van 150 mensen te laten werken in een van onze projecten. In dit geval werd op 10 vrijdagen steeds 10 % van het personeel vrijgemaakt om te komen werken. Met dit bedrijf hebben we het bomenlabyrint project aangepakt, naast een paar andere projecten voor de variatie.

Andere bedrijven waarvan werknemers in 2014 kwamen werken, waren Citroen en Reed Elsevier.

Hoofdstuk 3: Werkzaamheden inhoudelijk

Er is een groot aantal projecten gaande op velerlei terrein, vooral natuurbeheer en stadslandbouw, maar ook het bouwen van insectenhôtels, de aanleg van boomgaarden, de bouw van natuurspeelplaatsen, de opleiding en begeleiding van stagiaires, jeugdactiviteiten, het organiseren en oprichten van burgerparticipatie platforms, en de daarbij horende zaken als voordrachten, lezingen, vergaderingen, websites het opzetten van financiering en organisatie en het maken van documentaires.

Het doel van alle projecten is, mensen de gelegenheid te geven kennis, ervaring, beleving en affiniteit op te doen door zelf verantwoordelijkheid te nemen en zelf de handen uit de mouwen te steken voor een stukje leefomgeving.

Hieronder wordt een overzicht en verantwoording gegeven van elke soort activiteit met de naam, het startjaar, het areaal, het aantal deelnemers (in mandagen), de begeleiding/organisatie (in uren) al of niet voorzien van aanvullende opmerkingen.

Na de tabel zullen de nieuwe projecten en de projecten waar zich significante ontwikkelingen bij hebben voorgedaan besproken worden. Dat er projecten bestaan die langer lopen dan Stichting M.E.E.RGroen bestaat, komt omdat die projecten vanuit De Heimanshof zijn gestart en in 2011 door M.E.E.RGroen zijn overgenomen. In de komende jaarverslagen zal de verdere scheiding van beide organisaties en hun werkzaamheden gestalte krijgen

volgnr	Project	jaar	opp 2014 (ha)	Man dag2014	org. uren	opmerkingen
A	Organisatie					
1	Organisatie	nvt	0	510	823.25	
B	Natuurmarketing					
16	Meertelevisie programma's	2012	nvt	38	33.5	
17	Monumentale bomenpaden	2011	nvt	88.5	33	uitbrengen educatieve routes 'Bomen om bij weg te dromen'
12	Boomweggeefactie	2009	nvt	124.5	76	
C	Acquisitie					
18	Orchideeën beheerexperiment	2009	1	0	0	Wachten op gemeente
25	Fruitproject	2013	nvt	4	8	Uitbouw met partners van boomgaardenareaal t.b.v. streekproducten
38	Oude Waterzuivering Hoofddorp	2013	1.4	180	180	
D	Beheer projecten					
2	Fruittuinen	2000	2	132.25	2.5	
3	Bloemenweides Floriande	2006	2.5	13.5	5.5	
4	Bloemenweides Overbos	2008	2	27	15.25	
5	Bomen/Insecten/natuurpapad Haarlemmermeerse Bos	2007	2	42	12.5	
6	Groene Carré	2009	10	49.75	31.25	
7	Groene Weelde	2010	35	278.6	59.5	
10	Robin Hood-Bos	2009	0.3	5	6	
11	Houtwijkerveld wijktuin	2010	2	118.25	42.75	
13	Beetslaan wijktuin	2011	0.5	2	2	wachten op wijkraad; alleen nestkasten nog

volgnr	Project	jaar	opp 2014 (ha)	Man	org. uren	opmerkingen
19	Fort Hoofddorp oeverbeheer	2012	0.2	0	0	Fort Hoofddorp met Linijschool
20	Wandelbos Hoofddorp	2012	6.5	206	109.25	
22	Rotsen veld	2011	0.5	59.25	21	
26	Kaagtuin en Smikkelroute	2008	1	175	85.25	
27	Meermond	2013	5.5	677.5	209	
29	Historische Spoorlijn Amsterdam Bovenkerk	2013	15	201	52	
36	Boseilanden	2014	10	48.5	9	
37	Westgaarde begraafplaats	2014	40	56	8	
E	Bouwprojecten					
8	Insectenhôtels	2009	nvt	437.13	168.5	10 grote, 15 middel, 120 kleine, 5 vandalisme bestendige
9	Struintuin	2010	0.2	595.5	370	onderhoud, opslagplek en boomlabyrint
F	Stadslandbouw					
14	Stadslandbouw met Vork en Mes	2009	1	898.5	121	
21	Tudorpark wijktuin	2012	0.4	1315.1	61.5	
28	Ripperda Mobiele Moestuin	2013	1	1510.3	17	
39	Kas Voedselbank Aalsmeer	2014	0.2	360.75	46	
40	Groente/Heemtuin Geniedijk	1996	0.2	114.5	153	
G	Educatie					
15	Stagebegeleiding/deelname	2008	nvt	1110	1096	175 deelnemers (mandagen en org. Hier ter info: gerekend bij projecten waar aan gewerkt is)
24	NSO natuurcursus	2012	nvt	105	9.5	2 cursussen dit jaar
	totaal		143.5	8373.91	2633	
H	Heimanshof**					
26	Heimanshoftuin**	1975	1.7	3410	1565	60-80 werkers
30	Jeugd natuurclub**	2007	nvt	515	175	wekelijks tuinieren met gemiddeld 15 deelnemers 2 uur en 12 activiteiten van 1 dagdeel
32	Greenteens**	2013	nvt	564	222	21 activiteiten van 1 dagdeel en 3 weekenden
			145.2	12862.91	4595	

*: Met mandagen worden hier vrijwilligersmandagen aangegeven. Die zijn meestal niet 8 uur, maar 6 uur, waarvan ca 2 uur besteed wordt aan rondleidingen, socialiseren, koffie drinken , etc. en er 4 uur netto echt gewerkt wordt.

**In dit overzicht zijn ook de activiteiten die in en t.b.v. De Heimanshof zijn uitgevoerd, inclusief de activiteiten met de Jeugd natuurclub opgenomen, omdat alles wat er in deze uitvalsbasis van M.E.E.RGroen gebeurt ook tot doel heeft om mensen bij de natuur te betrekken. Hoewel deze activiteiten onder verantwoordelijkheid van het bestuur van De Heimanshof vallen (en niet onder verantwoordelijkheid van M.E.E.RGroen) dragen deze ook bij aan de mandagen burgerbetrokkenheid bij de natuur.

3.1 Toelichting bij de soorten projecten en de nieuwe projecten

3.1.1: Organisatie

Organisatie omvat alle activiteiten die niet rechtstreeks aan een project gekoppeld kunnen worden, zoals netwerken en contacten onderhouden, lezingen geven en vergaderen, persberichten schrijven, nieuwe vrijwilligers zoeken en inwerken en acquisitie activiteiten voordat een project operationeel wordt.

3.1.2 . Natuurmarketing

Naast het onderhouden van een permanente stroom van nieuws over de natuur en de organisatie, wat onder organisatie valt, is er een aantal projecten die meer omvatten. Het gaat daarbij om het maken van de wekelijkse televisie programma's voor Meertv (tot de eerste helft van 2014), de jaarlijks boomweggeefactie en het samenstellen van de 14 routes langs 'Bomen om bij weg te dromen'. Het maken van de Tv programma's houdt in dat er wekelijks gefilmd en gemonteerd wordt. De bomenacties houden in dat er de hele herfst en winter bomen verzameld worden die tussen 21 maart en april weggegeven worden, met alles wat daar aan publiciteit en activiteit bijkomt kijken.

Project 17: Monumentale bomen project

Het monumentale bomenproject bestaat uit 14 routes in de hele Haarlemmermeer langs 'Bomen om bij weg te dromen'. Bomen met een verhaal en een geschiedenis dus. Het hoort bij een groter project om ecologische en cultuur – historische pareltjes open te leggen. Eerder verschenen het Bomenpad (2007), Orchideeënpad (2007), Insectenpad (2008) , Natuurpad (2009), Heimanshof 21 ontdek routes jaarrond (2011) . Deze routes zijn inmiddels onderdeel van het City marketingprogramma van de gemeente Haarlemmermeer. Na de voorgaande routes die kleine pareltjes op de kaart zetten, bestond er behoefte om een thema op de kaart te zetten dat polderdekkend was . Het zoeken naar geld en het onderzoek begonnen reeds in 2010. Geld werd gevonden bij de provincie Noord –Holland. Het onderzoek omvatte het uitspitten van de monumentale bomenlijst van de gemeente en vervolgens het doorkruisen van alle wegen, erven en straatjes van de polder, het aanbellen bij de eigenaar van elke boom om toestemming te vragen voor (mogelijke) opname in een route, het opmeten van de boom en het informeren naar bijzondere voorvallen. Zulke bezoeken konden van 1 minuut tot 2.5 uur variëren per boom of locatie. Na het verkrijgen van toestemming (wat niet bij alle bijzondere bomen gelukt is) werden er zomer- en winter foto's gemaakt en soms nog andere foto's van bijzondere bloei of herfstkleuren. Al met al zijn ca 3000 bomen op 500 locaties gedocumenteerd. Vervolgens konden de meest interessante routes worden samengesteld en uitgeschreven. Na het uitschrijven volgt er nog een proces van vormgeven. Half december konden de 14 routes gedrukt worden. In het voor jaar 2015 rond de nationale boomfeestdag werden de routes gelanceerd met een begeleidend boekje. Tevens zijn ze digitaal van de website van M.E.E.RGroen te downloaden. Al met al een project van ruim 5 jaar. De volgende routes zijn gerealiseerd:

Wandelroutes

1. Ommetje Centrum Hoofddorp: 4 kilometer
2. Ommetje Fruittuinen, Wandelbos en Orchideeën Hoofddorp: 3 a 4 kilometer
3. Bomenpad Haarlemmermeerse bos: 3 kilometer
4. Ommetje Cruquius: 3,5 kilometer
5. Ommetje Zwanenburg: 2 kilometer
6. Ommetje Badhoevedorp: 8 kilometer (in te korten naar 6 km)
7. Wandel(fiets)route Nieuw Vennep: 13 kilometer (in te korten naar 7,5 km)

Fietsroutes

8. Fietsroute Lijnden - Badhoevedorp: 13 kilometer
9. Fietsroute Aalsmeerderbrug, Rijsenhout en Burgerveen: 15 kilometer
10. Fietsroute Weteringbrug, Buitenkaag en Nieuw-Vennep: 25 kilometer
11. Kerkhoven en begraafplaatsen Haarlemmermeer: 10 kilometer
12. Fietsen langs de boomgaarden van de Haarlemmermeer: 25 kilometer

13. GPS-route 'Bomen om bij weg te dromen': circa 30 kilometer

Auto/fietsroute

14. Oudste en dikste bomen in de Haarlemmermeer: 80 kilometer

3.1.3 : Acquisitie

Naast de permanente acquisitie activiteit die onder organisatie valt, zijn er een paar projecten die meer of langer aandacht vereisen . Al jaren lang loopt het gesprek met de gemeente en andere partijen om orchideeënoevers en – weiden in beheer te nemen. Door allerlei ontwikkelingen waaronder een rechtszaak tussen gemeente en AID over Flora en Fauna regels zit daar nog geen schot in, maar het blijft een punt van aandacht.

Geen snelle voortgang kenmerkt ook het proces bij het ontwikkelen van meer areaal voor streekproducten met o.a. de Olmenhorst, waaronder fruit als een mogelijke financiële trekker. Ook dat blijft een punt van aandacht.

Project 38: Oude Waterzuiveringsterrein Hoofddorp

Het project om het voormalige terrein van de rioolwaterzuivering in Hoofddorp-Noord te kunnen betrekken bij de werkzaamheden op de Heimanshof is helaas niet geslaagd. Ondanks toegezegde subsidies en huurmogelijkheden van de grond is het niet gelukt om het bestuurlijk rond te krijgen.

3.1.4 : Beheerprojecten

Het overgrote deel van de projecten valt onder de beheerprojecten. Een aantal nieuwe projecten en projecten met significante ontwikkelingen wordt hierna besproken. In het jaarverslag 2012 en 2013 is informatie beschikbaar over de andere projecten.

Project 27: Meermond

Park Meermond is gemaakt op de vuilnisbelt van Heemstede die rond 1970 buiten gebruik gesteld is. Rond 2010 zijn de werkzaamheden voor het maken van een natuurspeelplaats op deze 5.5 ha gestart. Er is op worteldoek over de belt een dikke laag schone grond opgebracht en extra heuvels met een uitzichtspunt, hellingen met bloeiende en besdragende stuiken, een bloemenweide, een ligweide en een aantal speeltoestellen en een meertje met ijsvogelwand ,waaraan Meermond zijn naam ontleent. En niet te vergeten er is een handpont aangelegd, waardoor Meermond aan een aantal fiets- en wandelroutes is gekoppeld. En er zijn aanlegsteigers voor boten die op het Spaarne varen, kunnen aanleggen.

Maar ja, toen het beheer. Elzen, riet, distels en bramen met name begonnen te woekeren.

In 2011 waren er besprekingen tussen M.E.E.RGroen en de wethouder WMO gestart om analoog aan de opzet in de Haarlemmermeer ook in Heemstede een burgerparticipatie platform in Heemstede op te bouwen. Ambtelijke vervolg contacten leidden niet tot concrete stappen tot de vrijwilligers centrale Heemstede, die ook betrokken was, een kandidaat coördinator vond. Dat was Eric Jagtman, bioloog, die in de zomer 2013 de eerste werkdag organiseerde en bij 30 graden en met Franke en de wethouder ook de enige deelnemers waren. Vanaf de natuurwerk dag 2013 wordt er toch elke week gewerkt en is het groepje deelnemers gaandeweg uit gegroeid tot 17 mensen, waarvan er meestal 6-10 werken. Deze groep wordt regelmatig aangevuld met bedrijven tijdens teambuildingsdagen, schoolklassen al of niet op maatschappelijke stage, etc. Deze groep die vrijdag als vaste werkdag heeft, heeft in 1.5 jaar vrijwel alle achterstallig beheer onder controle gebracht en heeft daarnaast tijd gevonden voor allerlei nieuwe projecten:

- Er is een boomgaard aangeplant met 60 bomen en 25 bessenstruiken;
- Er is een heksenpad (knuppelpad) door een moeras aan de voet van de heuvel aangelegd;
- Een levend bomendoelhof/speelhutten is uitgebouwd;
- Een 2^e ijsvogelwand is aangelegd;

- Elke week worden ecologische bijzonderheden van het gebied ontdekt en bijgehouden al of niet door stagiaires als examen opdracht;
- Er wordt aandacht aan het werk en de mogelijkheden van het park gegeven, waardoor het bezoek toe neemt;
- De materialen die vrijkomen bij het beheer, vooral boomstammen en takken zijn een onuitputtelijke bron van inspiratie om hutten te bouwen door kinderen en schoolklassen.

Dankzij de aandacht in de pers en de bereikte resultaten is het overleg met de gemeente over een structurele aanpak van zowel het beheer in Meermond als ook het opzetten van een burgerparticipatie platform met meer projecten in Heemstede weer op een hoger plan gekomen. In 2014 werd het 1 – jarig bestaan van de werk groep gevierd met een diner op het gemeentehuis met alle leden en in aanwezigheid van de wethouder en de meest betrokken ambtenaren. Wordt vervolgd in 2015.

Project 29: Historische Spoorlijn Amsterdam Bovenkerk

De Haarlemmermeerspoorlijn is in 1912 geopend en besloeg een uitgebreid netwerk van spoordijken en rails naar Hoofddorp, Haarlem, Aalsmeer, Amstelveen, Uithoorn, etc. Het grootste deel van de spoorlijnen zijn al voor de 2^e wereldoorlog opgeheven doordat ze niet konden concurreren met het wegvervoer. Het laatste stuk spoor van het Haarlemmermeerstation in Amsterdam tot Bovenkerk heeft dankzij kolentransport gefunctioneerd tot 1975. Toen de kolen vervangen werden door gas, werd de waarde van de oude lijn ingezien en aan de EMA: elektrische tram maatschappij in beheer gegeven. Deze vrijwilligersorganisatie bezit circa 50 oude trams waarvan er met 25 een toeristische dienstregeling wordt onderhouden. Voor spoormensen is het groen op de dijk een grote onderhoudstaak, voor Stichting M.E.E.RGroen zijn spoordijken bijzondere biotopen met een grote potentie voor bijzondere planten en dieren. In 2012 zijn de eerste contacten gelegd die in 2013 tot de eerste samenwerking op de dijk met een oppervlakte van ca. 15 ha hebben geleid. Ca. 800 m van de 7.5 km is inmiddels door 200-250 M.E.E.RGroen vrijwilligers onder handen genomen (naast wat de EMA en de betrokken gemeente Amstelveen en Amsterdam (laten) doen). Bij die werkzaamheden zijn ook volop bijzondere planten en dieren ontdekt zoals de bijenorchis, kleine leeuwenbek en de ringslang.

Het doel van de samenwerking is niet om het beheer van de EMA over te nemen, maar een structurele werkgroep van 20- 40 mensen te creëren die het liefst wekelijks werkt. Daarbij beginnen we met mee te liften op nationale werkdagen zoals NLDoet en de natuurwerkdag, aangevuld met bedrijven en stagiaires die werkdagen willen en tegelijkertijd zoeken we via een permanente stroom van publiciteit en via de lokale vrijwilligerscentrales naar mensen die mee willen doen.

In de 2e helft van 2013 en de eerste helft van 2014 is dat goed gelukt (9 werk dagen met totaal ca. 200 mensen), maar niet in de 2^e helft van 2014. Tegelijkertijd zijn er contacten gezocht met de gemeentes, waarbij aan de Amstelveense kant positief is gereageerd. Er is zelfs sprake van belangstelling voor het opzetten van een burgerparticipatieplatform, waarbij het Amstelveense deel van de spoorlijn het eerst project is. Partners in dit proces zijn de stadsecoloog en het wijkbeheer. Er wordt gesproken over het wegwerken van het achterstallig beheer met aannemers, waarna de werkgroep (naar vermogen) het vervolgbeheer in handen neemt. Ook zijn er Scoutinggroepen die delen van de spoordijk willen adopteren in de buurt van hun clubhuizen. Eind 2014 is er een campagne voorbereid waarbij op de eerste werkdag in 2015 (10 januari) de opnamen gemaakt worden voor een commercial die voor NLDoet uitgezonden wordt op de lokale tv als onderdeel van een campagne om rond NLDoet (eind maart) een stevige aanzet voor een werkgroep te hebben.

Project 36: Boseilanden

De Boseilanden zijn net als het Groene Carré en de Groene Weelde een recreatieterrein in beheer bij het Recreatieschap Spaarnwoude. In de Boseilanden onderhouden we het vogeleiland dat is aangelegd ter

compensatie van het verdrijven van de meeuwen- en sternenkolonie op het dak van het nabij gelegen PWN-gebouw (reinwaterkelder). En we houden de oevers vrij van wilgenopslag.

Project 37: Westgaarde

In mei 2014 kwam er een reactie uit Amsterdam op de Flora en Fauna-column in de Hoofddorpse Courant over de verheugende toename van de grote keverorchissen in het Wandelbos te Hoofddorp. De reactie bleek van de beheerder van begraafplaats Westgaarde in Osdorp te zijn, die niet 120 orchissen had, maar ergens tussen de 15.000 en de 25.000. En dat bleek meteen de grootste populatie van heel Nederland (elders max. 1000 stuks per populatie!). Nog opmerkelijker is dat ze vooral groeien op plekken waar crematie-as uitgestrooid is en dat er nog 2 soorten vóórkomen. Westgaarde is ruim opgezet met 40 ha en bleek allerlei mogelijkheden te hebben voor ecologisch beheer: aan de orchissen en de plaagplanten die deze bedreigden, de aanleg van bloemenweides, het plaatsen van insectenhôtels, een grote rand bosplantsoen met daar doorheen een wandelpad met mogelijkheden voor bosbeheer, een educatieve route, nestkasten, etc.

Binnen 2 weken na de ontdekking meldde zich een Amsterdamse school die wel maatschappelijke stage wilde doen om 'orchideeën te redden'. En die kon meteen terecht. Voor het 2015 seizoen wordt een verdergaande samenwerking met de beheerder onderzocht.

3.1.5 : Bouwprojecten

Niet iedereen met affiniteit met de doelen van M.E.E.RGroen voelt zich betrokken bij het traditionele 'groene' werk van natuurbeheer en stadslandbouw. In de loop der jaren is er daarom een spectrum van werkzaamheden ontwikkeld, waar ook de meer technisch georiënteerde mensen zich betrokken voelen. Ook dat werk kan een bijdrage leveren aan de doelen om de samenleving bij de natuur te betrekken. Het gaat hierbij vooral om het bouwen van insectenhôtels, nestkasten, egelhôtels en ook natuurspeelplaatsen. Een extra voordeel van de bouwactiviteiten is, dat het meer weersonafhankelijk is en daarmee een zekere continuïteit in het aanbod van werkzaamheden jaar rond op levert en extra argumenten voor bedrijven en scholen om M.E.E.RGroen te kiezen als stageplek of teambuilding.

In 2014 hebben we 5 grote insectenhôtels, 6 middelgrote, ca. 80 van nestkastformaat gebouwd en kregen we de opdracht van de gemeente Amstelveen om 4 vandalisme bestendige insectenhôtels te bouwen. Er werden 2 egelhôtels en 50 nestkasten gebouwd, die in het Wandelbos Hoofddorp, Meermond en De Heimanshof zijn geplaatst.

Project 9: Struintuin

De struintuin is een natuurontdektuin met een boompaleis, een waterspeelparcours, een leemoven, een keukentje, een bijenhuis, een levende hut, een totempaal en een boomlabyrint waar permanent onderhoud aan verricht wordt, omdat er jaarlijks duizenden kinderen al of niet met ouders gebruik van maken. In de struintuin is ook de opslagplek van gereedschap van M.E.E.RGroen en worden de insectenhôtels gebouwd. In 2014 is er een opslagplaats voor bouwmaterialen en de uitdijende gereedschapspool van de M.E.E.RGroen-projecten gebouwd met als front een aansprekende tentoonstelling van tien verschillende insectenhôtels.

Het boomlabyrint dat in 2011 gebouwd is door een gespecialiseerd bedrijf telde 3 overspanningen tussen de boomhut en 2 grote bomen. Dat is voor veel avontuurlijke kinderen nog wat mager als uitdaging. Daarom werd er sinds 2011 gezocht naar extra financiering om er nog een paar overspanningen bij te laten bouwen. Dat geld kwam er telkens door de kredietcrisis niet. Daarom was het een prettige verrassing toen zich in de zomer van 2014 een technisch bedrijf meldde met de vraag dat ze een uitdaging zochten en aanboden om tien vrijdagen met 10 % van hun personeel te komen helpen. Samen hebben we negen nieuwe overspanningen ontworpen en gebouwd, die al bijna klaar waren eind december 2014. En voor een

fractie van de prijs (vooral om dat de werkuren niet mee tellen en om dat we maximaal gebruik hebben gemaakt van aanwezig en tweedehands materiaal).

3.1.6: Stadslandbouw

Er is de laatste jaren een sterk groeiende belangstelling voor groenteteelt. We zijn als M.E.E.RGroen betrokken bij een aantal projecten met allerlei partners om hierin te voorzien en om belangstellenden de waarde van zelf gezond bewegen en gezond voedsel verbouwen te laten ontdekken:

Project 21 : Tudor park

De Tudorpark-groentetuinen zijn tot stand gekomen in een samenwerking tussen woningcorporatie Ymere, Podium Architectuur en Stichting MEERWaarde en Stichting M.E.E.RGroen, met als doel sociale cohesie en een stukje cultuurhistorie van een wijk met de toekomstige bewoners op te zetten. Meestal wordt het groen van een wijk pas aangelegd als alle betonnen en asfalt infrastructuur van een wijk klaar is. In dit project wilden we voordat er een huis stond al beginnen met een groenproject.

Zo werden er in 2012 op 2000 m² midden in het open land langs de Oude Bennebroekerweg de infrastructuur van 48 tuintjes van 20 m² elk aangelegd. Met een winddoek en een boomsingel in wording er omheen. Ymere financierde en benaderde bestaande en toekomstige huurders en kopers. In 2012 was deze infrastructuur pas klaar aan het einde van het groeiseizoen. In 2013 begon het telen dus pas echt, moest er aan de nodige grondverbetering en het 'wegwerken van hardnekkige ongewenste kruiden' aandacht gegeven worden. Ook water was nog niet optimaal beschikbaar. Dat kwam in de loop van 2013. De doorzetters van 2013, aangevuld met gemotiveerde nieuwe leden hadden in 2014 wel een ideaal seizoen met ideale grond-, onkruid- en vochtcondities. Daarom was er tijd en energie om ook buiten de windschermen te kijken. Het terugtrekken van Ymere als sponsor na 3 jaar en MEERwaarde alsmede begeleider viel in zulke vruchtbare aarde dat er spontaan een M.E.E.RGroenwerkgroep met een eigen bestuur gevormd werd, waar allerlei nieuwe activiteiten uit voortvloeiden:

- het bouwen van een bijenstal met 3 bijen volken;
- het ontginnen van een ruime strook grond buiten de schermen;
- het planten van een bollenrand;
- het plaatsen van een insectenhotel;
- het aanleggen van een zitje en het optimaliseren van het padenplan;
- het uitbreiden van het aantal kranen van 1 naar 4;
- het organiseren van een burendag en een interne barbecue;
- Het plaatsen van een stevig hek 'met uitstraling' en het bouwen van een opslaghok.

En als klap op de vuurpijl leidde overleg met Ymere ook tot toestemming om de ruimte tussen het windscherm en het hek van de bouwplaats (waar alleen distels en zuring opschoot) om 20 extra tuinen aan te leggen en een bloemenweide van nog 2000 m² voor de bijen. Vanaf 2015 moet deze werkgroep op eigen benen staan en rond komen van de huurdersbijdrage, aangevuld met subsidies en eigen creatieve financiële constructies. In 2014 werden al een fotoprijsvraag en subsidie voor een burendag binnen gehaald .

Project 39: Kas Voedsel bank Aalsmeer

De Groentekas die sinds 2011 samen met restaurant Vork en Mes in Aalsmeer wordt gebruikt, is een voorbeeld waar veel bezoekers door geïnspireerd raken. Een van de bezoekers in 2013 betrof de Voedselbank Aalsmeer, die net als alle voedselbanken meestal verlegen zit om verse producten. Zo ontstond het idee om nog een kas te zoeken om met en voor de voedselbank groente te gaan telen. Op een oproep in de krant reageerde 2 rozentelers. Maar het project kreeg pas vervolg toen er een 2^e restaurant bereid was om groenten betaald af te nemen. Want zo'n kas kan zich niet bedruipen van gratis

groente voor de Voedselbank. Een derde van de groente van een kas gerund door vrijwilligers kan naar de voedsel bank als ca. 2/3 verkocht kan worden. Naast het restaurant is er verkoop aan de weg. Het seizoen 2014 is nu afgerond. De evaluatie van dat seizoen moet aangeven of we op de zelfde voet doorgaan of dat er uitbreiding in zit.

Project 40: Groentuin Geniedijk

Het oude Dr. Nanninga-zwembad van 2000 m2 is al sinds 1975 buiten gebruik. Sinds 1996 worden er door en met vrijwilligers groenten geteeld op de helft van dit terrein en is de andere helft als heemtuin ingericht. De Geniedijk is een provinciale ecologische verbindingszone. Deze plek kan één van de ecologische 'eilanden' worden die nodig zijn in zo'n verbindingszone voor trekkende soorten en er is de mogelijkheid om dit plekje te verbinden met andere nabij gelegen eilanden op het Fort Hoofddorp en de natuurstrook van de nieuwe Jansonius wijk.

3.1.7: Educatie

Educatie is een prominent onderdeel van de M.E.E.RGroen-doelen, dat door alle werkprocessen heenloopt. Een aantal activiteiten heeft een meer dan gemiddeld educatie element en dat zijn vooral de stages en de naschoolse of buitenschoolse opvang-cursussen (NSO/BSO). Aan stages wordt extra aandacht gegeven om jonge professionals en middelbare schoolleerlingen de verbinding tussen de theorie op school en het grote verschil met werkzaamheden in de praktijk te leggen. En dan gaat het vooral om praktisch inzicht, werkmotivatie en het leren toepassen van theorie op alle mogelijke manieren: van rekenen, natuurkunde, scheikunde, topografie, geschiedenis en biologie tot ethiek, marketing, management en politiek.

Stages. Hierbij wordt er onderscheid gemaakt tussen maatschappelijke stages (MAST) en leerwerkstages. Ca. 200 leerlingen maakten in 2014 gebruik van de stage mogelijkheden. Meer informatie daarover staat in paragraaf 2.3.2. vermeld. Relevant hier, is dat de mandagen inzet van stages in de tabel hier apart aangegeven staan om aan te geven wat het belang van de stages is, maar niet bij de totaal telling worden opgenomen. De stage-inzet wordt nl. ook opgenomen bij de projecten waaraan de stagiaires hebben gewerkt.

3.1.8: De Heimanshof

Stichting M.E.E.R. Groen is in 2011 opgericht om het werk van de Heimanshof in een groter gebied met meer mensen te kunnen uitvoeren. De doelstellingen van beide organisaties liggen in elkaars verlengde. De Heimanshof is niet voor niets ook de uitvalsbasis van Stichting M.E.E.RGroen, waar we het summum van M.E.E.R.waarden kunnen laten zien en beide organisaties profiteren van het synergie effect van samen werken zoals:

- een gemeenschappelijke gereedschap pool;
- Vrijwilligers die via M.E.E.RGroen hun 'natuur gevoel' ontdekken blijven bij de Heimanshof hangen en vice versa;
- Het gevarieerde aanbod aan terreinen en soorten werk in beide organisaties maakt het voor veel mensen juist aantrekkelijk om mee te doen. Veel vrijwilligers werken mee aan werk in en voor beide organisaties.

In het rapporteren van de burgerparticipatie en de aantallen vrijwilligers die betrokken zijn, is het daarom logisch om de aantallen op te nemen. Voor degenen die de behoefte hebben om formele scheidingslijnen te trekken, kan dat, omdat de getallen apart vermeld worden. De rapportages worden nl zo opgesteld, dat de mensen en de werkdagen die door dezelfde mensen voor beide organisaties worden uitgevoerd, apart geregistreerd worden.

Jeugdclubs:

Wat er in de jeugdclubs gebeurt valt 100 % binnen en activiteiten educatie, beheer, bouwen en stadslandbouw. Het jaar rond programma met deze ouders en kinderen is bijna het summum wat we met alle andere doel groepen in M.E.E.RGroen ook zouden willen bereiken.

Beheer Heimanshof

Onder de mandagen en organisatie van De Heimanshof wordt net als bij de andere M.E.E.RGroenprojecten alleen vermeld hoeveel tijd er gemoeid is met het beheer van deze 1.8 ha natuurtuin. Niet vermeld worden de uren besteed aan het runnen van de vereniging, de lezingen, de bezoekers, e.d.

Hoofdstuk 4: Financiën

Van de financiële gang van zaken wordt verslag gedaan in het jaarlijkse financiële verslag. De regels die daarin gehanteerd worden beantwoorden lang niet alle vragen die vaak gesteld worden. Daarom hierbij een aanvullende toelichting vanuit onze manier van werken:

Stichting M.E.E.RGroen heeft 2 vaste inkomsten bronnen: het uitvoeren van 5 jarige beheercontracten voor ecologisch beheer met vrijwilligers voor het Wandelbos Hoofddorp en de Wijk tuin Houtwijkerveld, met de gemeente Haarlemmermeer (ca. €23000/jaar). In 2014 liep een 3 jarig contract met Ymere af om de Tudorpark groentetuinen te begeleiden en op te zetten (€7000)/jaar).

Uit verkopen van zelf gebouwde insectenhôtels, nestkasten, egel kasten die wij met tweedehands materialen bouwen en min of meer tegen kostprijs verkopen als 'natuur marketing' instrument (bv. om mensen van hun angsten of vooroordelen over insecten af te helpen, heeft Stichting vaak een klein positief resultaat (€1000- 2000)

Alle andere inkomsten worden verkregen op aanvraag als 'social enterprise', hetzij als prijsvraag, of als subsidie of als kostenvergoeding, bv:

- Voor NLDoet was er een vergoeding in 2014 van €450 per project op 1 adres. We deden ca. 20 projecten op 10 adressen, maar kregen niet altijd het maximum vergoed;
- Soms zijn er vergoedingen voor het begeleiden van stages te bedingen stages (in 2014 ca. €1000)
- Vaak zijn er prijzen te winnen (in 2014 €500);
- Projectsubsidies. In 2014 stond er ca. € 60.000 in de planning van 3 sponsors (uit 17 aanvragen die ingediend zijn) voor het opstarten van het water zuiveringsterreinproject: Dat geld is per 1-1-2015 weg;
- Idem voor het stimuleren van 'burgerparticipatie in het groen' is € 4000 verkregen voor het Spoorlijn project;
- Idem voor het Meermond project, van een bedrijf: €1000;
- € 3000 subsidie is verkregen van het ministerie van E& I voor training van staf en vrijwilligers;
- Bedrijven vergoeden vaak kosten voor het organiseren van team buildings dagen; in 2014: €1750
- Legaten en donaties van privé personen: in 2014: €3000 ;
- In 2014 ontvingen we alsnog €18.000 van de provincie Noord-Holland uit een in 2011 gedane toe zegging.

Hoofdstuk 5: Plannen

De activiteiten van M.E.E.RGroen waarin zingeving, sociale cohesie en het opbouwen van zelfvertrouwen een grote rol spelen zijn de basis van onze plannen. Dat komt tot uitdrukking in de eerste van onze motto's

De opvatting dat wij alleen '1+ 1= 3'projecten doen. Dat betekent dat we insteken op projecten die prettig en nuttig (serious pleasure) zijn voor deelnemende vrijwilligers, het individu, de natuur en daarmee onze samenleving.

In deze tijdgeest waarin sterk bezuinigd wordt, waar de overheid een terugtrekkende beweging maakt en meer aan het burgerinitiatief overlaat, is onze initiatiefrijke aanpak een antwoord, zowel als oplossing. Wij claimen daarbij dat wij per euro 5- 10 euro meerwaarde voor de samenleving kunnen genereren.

Mede vanuit deze opstelling wordt er voortdurend met meerdere partijen gesprekken gevoerd om niet alleen binnen de Haarlemmermeer, maar ook in de buurgemeentes en feitelijk in heel Noord-Holland en daarbuiten, onze aanpak in te voeren. In Heemstede en Amstelveen zijn daar in 2014 nieuwe ontwikkelingen opgetreden waar we in 2015 veel van verwachten.

De nieuwe lijn van het bestuur daarbij is dat de initiatieven ook zoveel (M.E.E.R) waarden hebben dat ze een beter financieel draagvlak voor de organisatie moet op leveren.

De projecten die we aangegaan zijn en de resultaten daarvan hebben vaak een zelfversterkend en realiserend effect. Een gunstige pers draagt daar zeker toe bij. Om die reden hopen we veel nieuwe vrijwilligers, partners en instellingen/bedrijven te inspireren die bereid zijn om onze aanpak financieel en beleidsmatig te steunen.

Waardevolle plannen en concrete initiatieven waarin u zich hopelijk herkent.

Uw materiële en immateriële ondersteuning brengen ons samen verder.